

најчешће последица насиља и притисака разне врсте, корупције, агресивне и лажне пропаганде и др. а протагонисти таквих политичких и инкриминисаних радњи могу бити како државни органи, тако посебно полиција али и политичке странке, па и црква.

III ЕЛЕМЕНТИ (ПРИНЦИПИ) ИЗБОРНОГ СИСТЕМА

Изборни систем као подсистем представничког система чине скуп одређених права и гаранција, средстава и радњи (поступака) који чине механизам помоћу кога се врши избор представничких органа власти. У току избора се поставља одређени број питања која се правно регулишу путем изборних прописа а међу којима се издвајају нека најважнија као: ко може да буде биран, ко предлаже кандидате за избор, ко врши избор и како се врши тај избор, како се расподељују посланички мандати, врши опозив изабраних представника и др. Основни изборни принципи и материја у вези са избором је регулисана бројним прописима: на првом месту уставним, али и другим која чине изборно законодавство. Онај део изборне материје који се уређује уставима је систематизован у различитим главама а најчешће у глави о слободама и правима грађана али се један део одредба о изборима налази и у главама које уређују организацију власти а пре свега питање избора представничких тела. Поред прописа који регулишу опште (централне) изборе, постоје и прописи који се примењују за избор локалних органа власти – локалне самоуправе и они су делом садржани у уставима али и посебним законима о избору локалних органа власти. И међу самим уставима појединих земаља постоје разлике у приступу (и обиму) регулисању изборне материје јер су у неким уставима садржане конкретне одредбе које прецизно регулишу бројна питања везана за изборе, док су се други уставни ограничили на регулисање само основних изборних принципа, док је детаљно регулисање бројних питања препуштено изборним законима. Као што је речено, изборни поступак обухвата изборне фазе и радње које се тичу регулисања бројних питања – постојања и заштите бирачког права (уписа у бирачки списак и др.) расписивања избора, предлагања кандидата, избора органа за спровођење избора, само спровођење избора, расподеле мандата, попуне упражњених посланичких места и др.

1. ПОЈАМ И РАЗЛИЧИТИ ОБЛИЦИ БИРАЧКОГ ПРАВА

Право и најважније питање изборног система одн. избора представничких органа власти је питање бирачког права – његовог карактера и остваривања. Бирачко право је пре свега право грађанина да